

obligacije. Ova konverzija čini se na prvi pogled u nijednom pogledu, te ono što kažemo o predmetu, koji je sada u razpravi, a vredio to i za prijašnje, više je rečeno za one članove vis. sabora od strane većine, koji poznavaju hrvatski jezik, a vredi također za g. zastupnika c. kr. vlade, da bar on u svojem izvešču potaknu razgovaranje ove strane vis. kuće prema predlogu o ustanovljenju komunalnog kreditnog zavoda.

Mi ćemo glosovati proti ovom predlogu u tvrdom osvjeđenju, da zastupamo prave (na galeriji boku, predsjednik zvoni) interes hrvat. i sloven. naroda u Istri, i da radimo također u interesu talij. občina pokrajine, da nezaduži u već zlo nego onu, a kojem se sada nataze. Razlozi s kojih stojimo na nečem stanovištu prema predlogu jesu dijelom političko-narodni, dijelom upravni, a dijelom formalni.

S političkih obzira nemožemo glasovati za predlog s razloga, što se tom novom ustanovom daje zem. odboru mogućnost da razpolaze u korist pojedinih občina Istre s iznosom od 10,000.000 K. — Obzirom na mali prostor pokrajine i razmerno mali broj pučanstva, ova svota opet je jedna ogromna poluga, kojom eksplutiva naše pokrajine dobiva mogućnost, da i nadalje stupi po svojem dosadanju putu, t. j. da potajlaničuje ovu pokrajinu uništajući time svaki napredak našeg hrv. i slov. naroda u Istri.

Daljnji je politički razlog, radi kojeg ćemo glasovati proti predlogu, taj, što stojimo na stanovištu, da grad Poreč kao zabilino i na jednoj od skrajnih točaka obale ležeće mjesto, nije više zgodan kako je možda bio prije 20—30 godina, da bude središte velikih finansijskih zavoda, kao sto bi bio ovaj.

Upalni razlozi, radi kojih smo protiv ovoj osnovi, jesu u kratko slijedeći: Tendencija ovog zavoda nemože biti druga,

nego da se konvertiraju dosadašnji dugovi občina i da se dadu novi zajmovi onim občinam, kojim bi htio to dati zem. odbor, koji, kako znamo, ogromnom većinom sastoji od prislaša talij. stranke i koji u cijelom dievojanju zastupa politiku posvema talijansku u cijeloj ovoj pokrajini. Nadalje s administrativne strane držimo ovaj zavod pogibeljnim i to za to, jer bi već sama unifikacija do sada postojećih občinskih dugova progutala skoro cijelu svotu, do koje naumljeni zavod može davati zajmove na obligacije, a i ta pogodnost isla bi u korist jedino onim občinam, koje pravo ili nepravo, per fas ili nefas, a više nepravo nego li pravo, stoji u rukama talijanske stranke.

Dosta je spomenuti, da občina grada Pule sama ima barem 3,500.000 K duga, i da druge gradske občine po Istri imaju koja više koja manje prilično veliku svotu dugova, tako, da se može uaprijeđiti, da hrvat. ili sloven. občine u Istri, kad budu trebale zajmova, neće ih moći dobiti, abstrahirajući od ostalih već spomenutih političkih razloga, jer će se reći, da je izcrpljena maksimalna svota, do koje zavod može ići.

(Nastavlja se)

Ali niti talij. občinam neće naumljeni zavod biti od koristi i to za to ne, jer znamo da dosadanje prakse, da je zem. odbor previše lahke ruke i bez osobitog izražavanja pustio, da se talij. občine u ovim pokrajinama zaduže preko reda i prelakko im dozvolio zaduživanje, a to je stvar, koje se mi bojimo i osvjeđeni smo, da će se tako i nadalje postupati pod imenom i firmom komunalnog vjerskog zavoda za Istru, a pučanstvo će —

mase talij. stanovništva trpit isto tako

kao i mase hrvatske, pak smo dužni zaustaviti se i za nje i to tim više, što je obično u Istri, da pod velikimi občinama,

koje stoje pod upravom talijanske stranke, stoje 2—3 i više poreznih občina

sa stanovništvom hrvatske odnosno slovenske narodnosti. Osnivanjem ovog zavoda otvara se dokle novi put i podržanje

i nadalje, bar toliko koliko i do sada,

možućnost, da se te občine zadužuju još

više nego do sada. A pošto občine imaju danas po svuda, ako ne posve, a to ogromni dio svojih dohodaka od konsuma velikog broja pučanstva, dolazi se do naravne posljedice, da velike mase naroda doprinisu pod imenom občinskih nameta za troškove občinske uprave moraju dopričiti veliki dio toga upravo za amortizaciju dugova.

Dakle, čim se više čini dugova, tim

će ići velikoj masi stanovništva gore. —

Kod ovog pitanja moram se takmiti

s drugog ranjeg razloga, također s admis-

trativne strane. Nećemo reći, da su

hrvat. i sloven. občine u Istri Bog zna

kako uređene, ali žalostna je istina, da

su neke, a osobito one od zaduženih tal-

občina u Istri pokazale upravo groznih

primjera nijihove slabe uprave.

Dok je to tako i dok nemamo nikakve

garancije, da će se uprave občinske u Istri

voditi u redu i da će se ozbiljno postu-

pati kod primanja i trošenja obč. novca,

da se labkounimo neće zaduživati, —

dok nemamo tih garancija, němanni ni

nakvog razloga smatrati, da je u interesu

pučanstva dati občinam novih prilika, da

se labko zadužuju, akopreni naoko to-

boze uz niske interese. Daljnji administra-

tivni razlog, radi kojeg smo proti osu-

vanju ovog zavoda je taj, što se s njime

eventualno trajno obtereće pokrajina,

dotočno pokrajinski fond, a to će reći svi

stanovnici Iste, jer znamo, da istarska pokrajina, osim nešto malo, što će sad raz-

prnuti u povećanje bolnice u Puli i u

gradnju agrarne zgrade u Poreču, nema

nakvog imetka osim što stanovnici nje-

zini plaćaju pod imenom pokrajinskih na-

meta. Pogibelj je dakle, da jedna ili druga

občina, a ima ih već — kako sam spo-

menu — ogromno zaduženih, pri čemu

može sadanji saborski predsjednik dr.

Rizzi kao nač. Inik Pule dati liep primjer,

— neće moći smagati dosta, da se pla-

čaju sadanji i novi interesi za nove du-

gove i da bude morala pokrajinska za-

klađa priteći u pomoć, pa će tako stvara-

— bojim se da će do toga doći — na

štetu jednog dijela pokrajine i na štetu ne-

zaduženih občina jedna vrst ezonera u ko-

rist drugih občina, kao plaća za eventualnu

nijihovu slabu upravu.

Imamo napokon i formalne razloge,

radi kojih nemožemo glasovati za nijedan

od ovih predloga, a ti su razlozi slijedeći:

Imao bi se ustanoviti zavod, koji bi

se zvao po osnovi u razpravi: „Isti-

tuto di credito comunale“, dakle

zavod za vjeseriju občinam.

Ali pod tim imenom obstojeći zavod,

ipak bi davao zajmove, kako se kaže

odmah u §. 1., također pokrajini samoj

pak onda onim občinam i cestnim odborom,

korporacijama i javnim konkuren-

čnjem. Ako se to uzme u obzir, vidi se, da

ime već neodgovara djelokrugu zavoda, pa

ako je već slavna većina hrvata dati za-

zavodu nekakvo ime, koje bi odgovaralo mo-

rala mu je dati ime: „Istituto di cre-

dito agli enti pubblici“ ili što slično.

(Nastavlja se)

što je od 5559 izbornika trećega tiela do-
bila samo 600 glasova.

Mi se veselimo ovom neočekivanom uspjehu naše stranke u gradu Puli, koji uspjeh divno prikazuje, kako su do sada Talijani pašovali. Doduše su talijani pokunjeni, jer ovim porazom već sada čute, da njim je doskora odzvono za uviek. — Što će biti pak još ove dane kad ololika reče svoju. Vidjet ćemo!

Evala svim našim; evala Vam braćo! Ovih dana pokazali ste junački našim krvnim neprijateljima, tko ste i što ste. Da neće više talijanci trubit po svetu da su oni sami ovde, da nas nema: izborom ovim pokazali ste, da u Puli i Slavjan žive, da on u Puli slavjanskim duhoh duduše. Zivili!

Danas počeli su birati izbornici iz okoli-

lice i to selja Altura, Kavran, Loberika,

Muntić i Kavran. Radi veoma ružnog vre-

mena, kise i velikog vjetra te zime pripa-

stilo je glasovanju veoma malo vanjskih izbornika, tako da će naša stranka dobiti

danas oko 100 glasova, kamora (Rizzi-Stanich) ili kako jih ovde zovu z dje-
lizci (leccapiattini) oko 60, a talijanski

radikalni i socijalisti oko 30. Protivnički

glasovi bit će većinom iz Šišana i nešto

propalih stvorova iz Loberike.

Da nije ovako ružnog vremena naša bi stranka bila dobila danas barem 250 glasova.

Sutra glasuju izbornici iz sela Ližnjana, Medulin, Pomera i Premanture. Budu li

potrajalo ovakovo vreme i sutra, biti će

opet preslab pristup na izbore; a baš se

hrvatska stranka nadala pobedi u trećem

tielu pomoći vanjskih, kad je u gradu

bilo ovakvo liep uspjeh. Svakako i bez po-

bide dobili smo krasnu afermацију naše

narodnosti u gradu Puli i Talijani neće

više imati obrazu govoriti, da nas nema.

Pokazali smo njim da smo tu i da nas

nijedna sila više neće otjerati odavle. Što

je naše, spremni smo braniti do zadnje

kapi krv!

Našim ljudem na selu.

Danas počinju glasovati oni iz sela Altura, Kavran, Loberike, Muntić i Ši-
šana.

Ljudi! Odjite svl danas na izbor, neka

nitko ne ostane doma, opoštene Vaš obraz,

ne prodaje Vaš debar glas i Vaš poštene

najgorim ljudima i neprijateljima! Vašeg

maternog jezika i milka. Ma dajta, da

Vaš svit u Puli žalostnim srećem gleda,

kao što je prekjucor gledao ono brižno blago

iz Jadranske, jedna im majka, koju si se

svi, kan živila i još gore, dali vući kao

na konopu od svojih i Vaših najljubljivih ne-

prijatelja. Sram ih bilo i Boga i poštene

ljudi, pogređe jedne!

Kaže se a i velika istina je: „Prošteno

je svima, svima: i zulmcaru i tatu i ubo-

jicu; oprošteno je i hajdučicu... ali

ali oprošteno nikad nije izdajici svojeg roda i

jezika i svoje majke domovine.

Ovo zapamtite i Vi druga braća slo-

vinska iz Ližnjana, Medulina, Pomera i

Premanture, koji imate doći glasovati u

petak dane za ovoga mjeseca; a tako dr-

že se će vrstno ovoga i u gradu Poreču i Ši-

njanju i Vi iz Fažane i Galežane,

kliko god Vas tanto ima, koji ćeće doći

glasovati u subotu dane za ovoga mjeseca.

Ako brat neće priznati svoga za brata,

tad će morat trpitij tuđincu za gospodara.

Složno svl daje glas Vas za lištu slo-

vinske braće Vaše u Puli — Braća slo-

vinska u gradu Puli dobro su opoštila

svoj obraz; ne pljuvajte s nogu ni Vi na

Vaš poštene lice. Izbori počinju točno

u osam u tri u jutro i traju do drie ure po

podne. — Naša lista ima plave cedulice.

— Protivni imaju jedni (socijalisti-talijani)

crvene, a drugi talijani i prodane mišine

iznju zeleni (znak talijanske bandire).

Svi izbornici sakupite se u sali našega

društva »Sokole« (sala Apollo, via Trado-

nico, pri zemlji), te ćemo odtuda svi

zajedno ići kao junaci na biraliste.

Na izbor dake svl, za krv i mlije

majke Vaše, za pravo roda i jezika Vašega

— Pozor seljani!

Sutra imaju doći glasovati izbornici iz

Ližnjana, Medulina, Pomere i Pre-

manture! Držite se! Braća Vaša slovinška

čuraje se braću, gladih plaćenika talijanskih,

koji su ore dane ipak naštrati i

ali konjuski gulaš. Oni će Vam pod-

metati svoje cedulje, da su i oni za La-

ginju, nemajte njim virovati; cedulje naše

slavinske stranke su plave; a crvene i

zelene su protivničke.

Ližnjani, Medulinci, Pomere i Pre-

manture! Držite se! Braća Vaša slovinška

čuraje se braću, gladih plaćenika talijanskih,

koji su ore dane ipak naštrati i

ali konjuski gulaš. Oni će Vam pod-

metati svoje cedulje, da su i oni za La-

ginju, nemajte njim virovati; cedulje naše

slavinske stranke su plave; a crvene i

zelene su protivničke.

Nastavlja se

prilogi

u gradu pokazali su ovih dana svim tali-janima u Puli i Istriji da u njihovim ži-lama teče slavjanska krv, da duša njihova čuti slavjanski, srce njihovo vrucće bije za dom, rod i jezik svoj slavjanski.

Oči sve braće Vaše uprte su u Vas, u Vaše poštjenje u Vaš dobar gles; nebudite kukavice, nebudite izdajice, prokljinjajte od svih poštenih i čestitih ljudi; ne slijedite stope onih hulja, ništanja i propalica, koji su za zdjelu smrdljivog konjiskog gulaša prodali sebe kao živinu i pljunuli na svoju nepošteniju obrazinu, a osramotili ne samo sebe nego Vas i cijelo Vaše selo. Te propale duše, ta marva ne zasljužuje drugo nego da im svaki pošteni čovjek pljuze u obraz. Nema lupeške stvari nego biti izdajica svog vlastitog roda i jezika i rođenje majke svoje.

Na noge se dakle; svi složno na iz-bore! Brat s bratom, slavjan sa slavja-ninom!

Vanjski izbornici!

Izbornici iz sela koji dodjeli glasovati, sakupljaju se u dvorani „Sokola“ (sala „Apollo“), via Trdonico, prizemno.

Politički pregled.

U Poli 17. janera 1905.

Austro-Ugarska.

Carevinsko vijeće otvara se — kako bilo je jur javljeno na novo dne 24. o. m. Na dnevnom redu prve sjednice bili će slijedeće točke: Izvještaj proračunskoga odbora o vladinom predlogu gledje pod-pore iz državnih sredstava stanovništvu, koje trpi bledu radi slabe hjetline; prvo čitanje vladinog predloga o broju mom-čadi za vojsku zatim mornaricu i zemaljsku obranu za god. 1905., prvo či-tanje državnoga proračuna i finansijskog zakona za godinu 1905. Osim toga čeka državno zastupstvo 182 prešna predloga, koji ostaše u zadnjem zasjedanju neraz-pravljeni.

Iz Beča pišu českim listovima gledje položaja u Austriji, da se proriče pred-stojećem zasjedanju carevinskoga vjeća trajanje od nekoliko mjeseca; odlučujući krugovi očekuju pozitivno djelo od tog zasjedanja. Predsjednik ministar Gautsch radi već 20 godina na političkom polju te si je svestan potežkoća, koje gu-čekaju.

Mladočeski izvršujući odbor držao je u subotu sjednicu u Pragu, u kojoj je predsjednik dr. Pacák izvestio o dogovorih, što su je imali česki pravci s barunom Gautschom. Dr. Pacák se je uvjerio, da se ima do skora očekivali poboljšanje stanja. Barun Gautsch nije doduše ništa obvezna obećao Česima gledje narodnih koncesija, no program, što ga je razvio, zajamčuje redovitu parlamentarnu dje-latnost.

Gledje stalnoga nagodbenog odbora za Česku, koji bi poput moravskoga odbora imao vjećati, izjavila je većina nakon dulje razprave, da oživotvorene ove os-nove za sada nebi bilo shodno, te se je pri tom pozvalo na nječan uspjeh takvog odbora u Moravskoj.

Što se tiče postupanja mladočeskih zastupnika u carevinskom vjeću, ustio je izvršujući odbor zastupnikom slobodne ruke.

Obzirom na politički položaj, koji je nastao promjenom na austrijskoj vlasti, pišu novine, da je položaj mnogo teži nego li bi se na prvi mah pomisli moglo. Sve ako i nije barun Gautsch većini stranaka u parlamentu nesimpatičan, to još neznači, da mu je tim kakav uspjeh zajamčen. Novomu ministru predsjedniku poći će po svoj prilici s rukom, da prebrdi one prve potežkoće, koje su stro-vatile Koerbera, kao zakon o podpori stradajućim, zakon o novačenju, prvo čitanje proračuna a možda čak i dozvola zajma za pokriće austrijske kvote vojničkih kredita, koje su delegacije dozvolile. Nu-takvih stranaka u obstrukciji bilo je i za Koerbera, te se odalje nemože za bu-dućnost mnogo očekivati. U toj ne-zviestnosti stoji jedno nepobitno, da će svaki pokušaj, da se odstrani obstrukcija Čeha, uraditi obstrukcijom Niemaca. Ustav-

nim putem moći će dakle barun Gautsch iz borbe ponovljene snage i s novom malo postići a drugo je pitanje hoće li se on poslužiti neustavnimi sredstvima.

Dalmatinski zastupnici priobčili su obzirom na predstojeću promjenu na na-mjestničkoj stolici u Zadru, slijedeću iz-javu: Nasuprotni vistem nekih novina, da su dalmatinski zastupnici zagovarali na mjerodavnom mjestu imenovanje dvorskog savjetnika viteza Simonelli-a za namjestnika, izjavljuje se, da dalmatinski zastupnici nisu zagovarali niti su postavljali koju kandidaturu a najmanje on dalmatiskog savjetnika Simonelli-a.

Izborno gibanje u Ugarskoj razmaha-lo se jurve na više strane te je već doslo na nekojih mjestih i da izgreda. Ministar predsjednik grof Tisza govorio je skupi-štinu birača u Pešti prošle nedjelje, te je nastojao, da se epravda pred protivnici, koji mu predbacise da očekuja sa prava-cima raznih narodnosti. On reče među ostalim da nema ništa proti tomu, da pojedine narodnosti rade i agitiraju za svoje kandidate, nu kad bi te narodnosti htjele stvoriti državu u državi, on da bi se proti njima poslužio i protuzakonitimi sredstvima.

Sibija.

Na pravoslavnu novu godinu nije bilo u Biogradu svečanog primanja tudižih po-klicara, te je svečanost na dvoru prošla veoma skromno. Zastupnici tudižih država neće naime da dodju u doticaj sa ubo-jicama kralja Aleksandra, koji igraju još uvek prvu ulogu na dvoru kralja Petra. Radi toga odustuše od svečanog posjeta na novu godinu. Kralj Petar izdao je zakon za godinu 1905. Osim toga čeka pokojni kralj Milan Obrenović brišu slova O. M. Tomu nalogu uzprativše se opor-beni časnici, koji ostaše vjeruju kuci Obre-novića. Radi te nepokornosti je došlo pod iztragu više časnika. Nedovno izdao je kralj Petar naredbu, kojom je zabranjeno nositi znakove „Takovskog“ reda, što no-ga je ustanovio pokojni kralj Milan.

Rusija.

Nakon predaje Port-Artura neima osobitih viesili sa dalekog istoka. Dve velike vojske u Mandžuriji stoje jedna proti drugoj izdješuć zgodan čas, da jedna navali na drugu.

Njemački car Vilim podio je ju-načkim generalom Stesel-u i Nogi-t. j. branitelju i napadaču Port-Artura najviše njemačko odlikovanje što ga može jedan vojnik dobiti. Sa redovu poslao je car obojici generala veoma laškava pisina, u kojima izuzev izvanredno jumačtu jednoga i drugoga.

Ruski car Nikola upravio je na svoju ratnu mornaricu slijedeće pismo:

Port-Artur je u rukama neprijatelja. Jedanaest mjeseci trajala je ljuta obran-bena borba, preko sedam mjeseci bila je junačka posada odcepljena od cijelog sveta.

Bez pomoći, podnoseći bez zlovolje sve težkoće obsade i moralne tegobe za raz-vitka svih uspjeha ne-rijeteljivih, ne-šte-deći krv, uzdržala je saka ljudi sve one biesne navale neprijatelja, nadajući se čvrsto u pomoć.

S ponosom je Rusija pratila njihova junačta, cieli se je svjet divio njihovoj odvažnosti, ali dnevno se riedili njihovi redovi. Bojni sredstava je gotovo već nestalo. Oni su morali dokrajiti svoje junčivo, morali su pasti pred premoći. Mir i pokoj i vječna slava nezaboravnim Rusima, koji padoše u obrani Port-Artura! Daleko od Rusije umriješe za rusku stvar, prožeti ljudjavljim spranomata i domovine! Vi koji živate slavni ste! Dao Bog, zacičile Vam rane što prije, dao Vam snagu i us-trljivost, da ponovno podnosite dosudjenu Vam zadaću.

Nas je neprijatelj smio i jak, neizre-tivo je težko vojevati s njime u daljini od 10.000 vrsta od izvora našeg snage. Ali Rusija je moćna. U njenom lusuč-ljetnom životu bilo je još težih iskustava, još go-rili opasnosti, i svakog puta izišla je ona

iz borbe ponovljene snage i s novom silom.

Naši su neuspjehi težki. Dok žalimo na našim gabicima, ne damo se smesti. S ciljem Rusijom vjerujem, da će naskoro kućnuti sat naše pobjede.

Molim u Boga, da blagoslov vjerne ni čete i mornaricu, da složnim silama pobjeda neprijatelja i očuvaju čast i slavu Rusije*.

Admiral Aleksejev imenovan je po „Journalu“ začastnim admiralom sveukupne ruske mornarice. Aleksejev će naskoro poći u inozemstvo.

Hrvati!
Kupujte žigice
Družbe sv. Cirila i Metoda
za Istru.

Franina i Juriba.

Jur. Si lejl ti mudri Franino, onu novitava našoj Slogi?

Fr. Ah ku! kukova?

Jur. Da su naši talijani po svoj Istriji sko-vali nove imena svim servarskim gra-dom i selim i perfino i u našoj Izoli Creskoj.

Fr. A sen cul sen: ma proprio povejmi na fiso cesogoder.

Jur. Talijani za pokazat da je Istria sva i naše Izole zemja talijanska, napisali su: da Belej se zové Biancavilla, Dragozzi Carignano, Lubenice Morosanu, Pernata Franata, Podol Dolo, Orlec Aquilania, Vrana Cornacchia i tako od drugih.

Fr. (Smijući se) Ah! ah! ah! a viš vraga viš: to je proprio on star kvestiun, ako je prvo bilo kokos ili jače.

Jur. Ma! kakov kvestion?

Fr. Eto vidis: kigod hoće da od jaja se porodi kokos, po tom jaje bilo bi prije a kokos potle. Ali ja lejim u sv. Pismo da je gospodin Bog stvoril živine, letuće, plaznje, pak još stabla ki su dali frut, i još svake vrsti trave od kih jimamo semena po njihovoj vrsti: ali da je Bog stvoril jače, toga pak nisem nikad lejl. Makundimido da je Bog stvoril jače, a ki bi ga bil tepli za 21 dan da se izleže kokos?

Jur. (Učudu) Perbio da imaš prav! Ma Frane moji spiegajimi malo, kam čes s' tim govorom?! ac vidiš, ja sen kako ti znaš silu kratke pameti, pak ue morem doseć toliko visoko.

Fr. A ben, cujme. Ki prije gre na milin, prvi i među svoje žito i to po svoj pravici; a ki pride najzadnji on ne smje biti prvi. Hrvati su nadeli. Osobno ime svakomu gradu, selu, svakoj dražći, svakoj punti, svakoj kampanji i to po njihovom poziciju, po vrsti od zemje, po formi, po visocini ali nizini, i persino po stanju nekih ptica: i takova imena dali su njim Hrvati u hrvatskom zajiku, a to će reći da su oni bili prvi kada talijana ni još bilo va našoj Izoli. A sadašnji talijani hoćeju promeniti to imeno, ce mislu njanka misili pravi i rogjeni talijani

Mledici ki su zapovedali za 400 let u našoj Izoli, i s ovim promjenjem ne delaju drugo nego špiyat ond ce zlamenjuju ono servarska imena, a finalmente pokušaju da su ja je-a ne kokoš, to jest da su ne prvi nego najzadnji, i da ga za to oni sami se daju sekiron po vratu.

Jur. Aaaa! fina si ti glavica moj Franino! a justo, justo si individual.

Fr. Ma čekaj, još ču ti jenu reč. Se spominja da va našoj Izoli na vrhu od Betkava je jeno mesto kedje se skupja blago živin konji, mulci, voli i da natu'almente poščaju ono ce nemoreju držat va tribuhu, i zato prvi na sna Hrvati nazvali su to mesto „Govnarica“. Bea, talijani, naši spiegaduri, bi stumacili to mesto „Ste quillino“.

Jur. A borme, to nisu drugo nego stumacili, a servarski ime „Govnarica“ zustaje i, zustat će, zac Hrvati su bili orde kada ni Mlečici nisu još bili.

Pogled po Primorju.

Puljsko - rovinjski kotar:

Hrvatski kandidati za III telo za občinu Pul. Preporučamo osobito našim izbornikom u puljskoj okolici t. j. u selih Altura, Kavran, Loborika, Montić, Sisan, Ližnjani, Medulin, Pomer, Premantura, Galežan, Fažana, Peroj i Štinjan slijedeće kandidate, koje predlaže hrvatska pučka stranka:

za treće telo.

1. Luginja dr. Matteo avvocato, Pola;
2. Bekar Bernardo, Pola;
3. Garbin Giovanni (già capo del consiglio d'amm. com.), Lili-signano;
4. Mardessich Nicold, Pola;
5. Mezzulich Antonio, Pola;
6. Sladogna Giuseppe di Marco, Altura;
7. Zottich (Cotic) Felice, i. v. r. capo-officina, Pola;
8. Ziz Giovanni di Giovanni, Pola;
9. Zuccon Michele fu Giuseppe, Stignano;
10. Zuccon dr. Giovanni, avvocato, Pola.

Zamjenici :

1. Stihovich Giuseppe, Pola;
2. Orlich Giovanni fu Giorgio, Pola;
3. Pauro Giuseppe fu Matteo, Montiechio;
4. Priyrat Martin fu Angelo, Medolino;
5. Bassan Michele di Giuseppe, Cavarao.

Izborno poštjenje kamorre i Frank. Izbornici čuve i ova!

Upoviteli pošte u Pulu Frank podpisao je bio nepovlašten proglaš na izbornike kao odbornik kamorištice stranke uime c. k. državnih činovnika.

Radi ovog lopovluka isti Frank bio je stratioga pozvan na odgovornost od nekojih činovnika. Vide se u skripcu radi ovog nepoštenog izbornog manevra, u subotu nije bilo više njegovog imena ni na proglašima ni žurnalu kamorre. Isto poštjeni Frank na mjesto da to u žurnalu kamorre ili drugiče ispravi, dao je to ispraviti kroz glasilo agencije laži i zloče tako, da je tobože nastala u prvoj objavi proglaša samo jedna nevina tiskarska pogreška, a nije spomenuto da Frank, upoviteli pošte, nije odbornik c. k. činovnika: nego je to lopovski prešuveno.

Idemo dalje. Medju kandidate zastupnika postavili i i gosp. kontrolora pošte Hronića i kao zamjenika c. k. sudbenog pristava Dr. Debeuz-a nego bilo nego znanja te su ova dvojica privatno proti tomu protestirali i htjeli učiniti javnu galamu.

Nova podružnica "Družbe sv. Ćirila i Metoda" u Lazah, obč. Motovun. Osnovateljna skupština podružnice "Družbe sv. Ćirila i Metoda" vršila se je u Lazah, obč. Motovun dne 11. decembra 1904.

Pošto je broj prisutnih odgovarao pravilima podružnice, otvorilo se je sjednicu. Predsjednikom skupštine bje izabran gosp. Ivan Nežić iz Livada.

Gosp. je predsjednik Nežić pozdravio prisutne, te zahvalio im se, da su se u takom lepotom broju odazvali današnjoj skupštini. Zatim je na krep način rastumačio što je i zašto je ustanovljena "Družba sv. Ćirila i Metoda", što su podružnice zašto se medju narodom ustanovljuju, te što nam koriste.

Na to je sledilo upisivanje članova. Svih članova upisalo se je na toj skupštini 70 na broju, koji su doprinesli K 72.

Nakon opisivanja članova slijedio je izbor novog odbora, koji bude jednoglasno izabran do buduće glavne skupštine kako slijedi: ravnatelj: Bertoša Ivan pok. Ivana Bertošići — Laze, zamjenik: Božić Josip Viktor — Laze; blagajnik: Bertoša Mirkod Jakova Bertošići — Laze; zamjenik: Bertoša Andrije od Jakova Bertošići — Laze; tajnik: Božić Ante Vinković — Laze; zamjenik: Flego Ivan pok. Mata — Laze.

Buduć se nijedan nije više oglasio, predsjednik zatvori skupštinu, pordravi opetovo sve, zahvaliv im se, te zaželiv, da bi ova podružnica najljepše napredovala i da bi bila uzor podružnicama svim drugim podružnicama sv. Ćir. i Met. u Istri.

Na to su se prisutni razili, te mirno otišli svojim kućama.

Koparski kotar:

Podružnica sv. Ćirila i Metoda u Sv. Martinu kod Buzača držati će u nedjelju dne 22. tek. svoju redovitu godišnju glavnu skupštinu.

Iz Buja piši nam 5. o. m. Na posljednji samanj domaćeg blaga dovezio naši kmetovi i posjednici 493 glave blaga i to 172 kom. debelog i 321 drobnog blaga. Od svega toga razprodalo se je 13 volova, 7 krava, 3 telea, 3 konja 6 magaraca i 228 krmaka — ukupno 260 glava.

Razne primorske vesti.

Konac neštrene vinske klauzule. Doe 1. o. m. prestat je uvoz tudižih vina u našu monarhiju uz sniženu carinsku taksu, te će se od sada plaćati za tudiž vina ugovorenu svotu od 20 for. u zlatu za svakih stolitara vina.

Zbog neštrene klauzule trpili su mnogo naši vinogradari, jer nisu mogli natjecati se sa nizkom cijenom tudiž, osobito talijanskih vina.

Već sada opozna se poslije ukinuća te klauzule jer su cene koli našeg istarskog toli susjednog dalmatinskog vina pričeno poskociće.

Diamantska misa.

U subotu dne 14. t. m. slavio je hrvatski Homer fra Grga Martić u Kreševu (Bosna) svoju diamantsku misu. Prvu svoju misu prikazao je dne 14. januara 1845., srebrnu god. 1871., zlatnu 1895., a ove godine prikazao je diamantsku. Čestitajući vrijeđnom starini želimo da nam ga Bog još dugo pozivlji.

Zahvala.

Za pučku knjižnicu u M. Lošinju primili smo do sada ukupno 618 knjiga.

Poklonio sljedeća gospoda:

Gđa Jelisava od Skopinić, Mali Lošinj, 129 kom.; — gosp. Antun Kraljić, pravnik (Dubašnica — Zagreb) sakupio 125 kom., a darovaše: gosp. Ante Polić, 74 kom.; „društvo za osnivanje pučkih knjižnica“ 28 kom.; klub „hrv. sveučilišnih građana iz Istre“, Zagreb, 9 kom.; gosp. Gjuro Basareček, pravnik, 6 kom.; gosp. Milan Matijević, abituran, 6 kom.; gosp. X. 2 kom.; — gosp. Viktor Jurinčić, c. kr. upravitelj carine, Mali Lošinj, 95 kom.; klub „sv. Cirilo-Metodski zidari“, Zagreb, 84 kom.; g. Josip Picinić, cand. pharm., Mali Lošinj, 66 kom.; gosp. Josip A. Kraljić, učitelj, Mali Lošinj, 32 kom.; g. Dr. Kvirin Klempin Bonišić, župnik, Mali Lošinj, 25 kom.; knjižara Lava Hartmann, Zagreb, 21 kom.; gosp. Anton Kraljić, pravnik (Dubašnica — Zagreb), 19 kom.; gosp. Josip Bragočić, svećenik, Rab, 11 kom.; gosp. M. Aušperger-Ivec, trgovac, Virje, 5 kom.; gosp. Ivan Rašković, kozalisti pjevaci, Mali Lošinj, 3 kom.; gdje Bettli Markuš, učiteljica družbinog zabilješnika, Mali Lošinj, 3 kom.

Plemenitim darovateljem budi ovime izredeno naša najtoplja hvala.

Mali Lošinj, dne 4. januara 1905.

U ime privremenog odbora:

Jos. A. Kraljić, rav. učitelj.

Razni prinosi:

Dražbi sv. Ćirila i Metoda za Istru pripošlače preko naše uprave:

G. Katarinić K 18-20 prigodom bla-goslova društvene kuće u Nerezinama, na predlog gosp. Dinka Rukonića — Cimica, Fran Lipić iz Spinčića, sakupio prigodom čestitanja nove godine u malenom društvu u krčmi gosp. Ljudevita Lipića iz Jursića K 3-40. Ivan Nežić, učitelj Livade p. Motovnje K 28 — sabrano u veselom društu. A. Mežulić u Puli K 5 — za poča-stili usporenu Amalije Lah.

Ukupno danas K 55-20
Na račun ove godine izkazanih 67-42

Sveukupno K 122-62

Djačkomu prlp. društva u Pazinu pripošlače preko naše uprave:

A. Mežulić u Puli K 5 — za poča-stiti uspomenu svoje surjakinje Amalije Lah. — Martin Privrat u Medulinu K 6— sakupio među hrv. i českim dobrovoljcima.

Ukupno danas K 11-
Na račun ove g. izkazanih 22-

Sveukupno K 33-

Priposlano.

Šaljući se jednog dana putem u Ći-taonicu, da se malo pozabavim čitanjem raznih novina, slušajmo dodje mi pod ruke i „N. Sloga“, u kojoj je tiskan dopis iz Osoršice prošlog mjeseca prosinca g. 1904.

Sa velikim zgrajanom pročitati ga i raz-mišljajući među sobom na kakve izmi-sljene niske spao je g. dopisnik, zava-tili boljim srcem: „Jadna moja majko Hrvatska, kuvkih podiši sinova gojis u tvome kriju!!! Proti svojoj volji i u ve-likom odnušću lačam se pera, ne da ne obranim sebe (čist netreba da se pere), ne da obranim ugled ove redovničke obi-tejli, kojih pripadam, jer dobro znadu i vrabci na krovu, potomši od Lošinja do Cresa, kakav požrtvovni život sprovdajući fratre u Nerezinama, već radi toga, pošto novine dolaze i u ruke tolikih neukih koji bi mogli štograd s svojim posumnjati ili barem omolovačiti upled našeg reda, pozivljem najučitivije g. dopisniku, da mi malko odgovori na slijedeća dva upita, na-ravno uz svoj podpis: 1. Kad je učitelj Tonoli mene ili mog starešinu ikad upi-tao za razjašnjenja bilo u poslu glagolice bilo u koju drugu svrhu? 2. Neka navede vjerodostojne svjedoke i uz prigušku kojeg dana su učitelj Tonoli sa učiteljicom Živa-kali (sic!!) tiroleski salam u samostanu do dolaska zvezde Danice? Ako li je ikad kada dokazati što je naveo u svojem do-pisu, ja će u tu pjesnju obadvima rukama do radosti i veselja, ako li nije tada je crni klevetnik dostopan svakog prezira i njemu nema oblastka u družtvu pošteneh ljudi. Na polje g. dopisničke temeljitim do-kazima, a evo me svedjer pripravna da ti sašepem u gculo laž.

Nerezine 15. I. 1904.

O. Stjepan Radunić.

¹ Za članku pod ovim naslovom neodgovara uređničtvu.

Listnica uređničtvija i uprave. Prijatelj-imenjaku. Dopis iz Vrbnika

uđe urošao kroz ruke glavnog suradnika. Gosp. M. N. Pazin. Za dopise, koje poslaste u Pulu, neodgovara glavni surad-nik. Zašto nešolj te samo njemu To vredi i za druge suradnike.

U PEROJU

ide na dobrovoljnu dražbu liepo imanje (kuća, staja i zemljišta: njive, vinogradi i šume).

Dražba će biti u nedjelju dne 22. tek. mjes. u 2 sata po podne-u Peroju.

Tko želi kupiti za malo novea bilo liepu kuću, bilo pojedina zemljišta — makar i uz plaćanje na obroke (na dug) — neka dodje 22. januara u Peroj.

Pobliže obavesti daje:

F R A N B A F

U Tinjanu (kraj Pazina).

Ponos svake kućedoma-
ćice jest valjana kava.

Kahreiner-Kneippova sladna kava

ne smije kod prirjevanja kav-
noga papirčića u njedljivo
kućanstvo manjati.

Valja zahtijevati samo iz-
vorne omote s imenom
„KATHREINER“.

Svoji k svojim!

Skladište pokućstva

goričko-solansko

STOLARSKE ZADRUGE

(prije Anton Černigaj)

TRST

Via di Piazza vecchia 1, polak crkve Sv. Petra

Tvornica sa strojevnim obratom.

Pokućstvo izradjuje se samo u peći iz-sušenim drvom.

Konkurenčija izključena. — Za solidnost
se jamči.

Prodaje se također uz mjesecnu
odplatu.

Zastupstvo u Trstu, Splitu i Aleksandriji
Ilustrirani cincici se šalju na zahtjev.

VELIKA ZLATA RIJA

ANTE RADICA

Split

(iza suda, kuća Karaman, II. pod.)

Preporuča svoju radionicu sa bogatim i raznovrstnim skladi-štem krasnog dijamantnog naklila, modernih zlatnih i srebrnih stvari, kao što i narodnih predmeta u filigrani, izvrstnih švajcarskih zlat-nih i srebrnih žepnih satova a sve uz najniješnje tvorničke cene.

Izrađuje ukusno svaku radoju, a poduzimle također popravke koje mu drago vrste.

Kupuje uz najviše cene i prima u zamjenu zastarjelo zlato i srebro,

biser i drago kamene.

Za sve pak kod njega kupljene

stvari daje pismenu jamčevinu.

Pismene naručice odprema omdah.

Poseđuje preko 1000 zadržala.

Bogat ilustrirano cincice šalje na

zahtjev badava i franko

PROFESOR LAPPO NI

telesni ličnik Njeg. Svetosti pape i mnogi drugi odlični profesori i ličnosti preporučuju za odstra-jenje zatvorenosti, za okrijev-želudea i za pospješenje redovite probave

Želudovačnu tinkturu

G. PICCOLI-A,
dvorakog dobavljata i ljekarnika

u LJUBLJANI
1 bočica stoji 20 para, a narode se kretom pošte obavljaju

Istarska Posujilnica u Puli

Prima zadrugare, koji uplačuju zadružnih die-lova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član istoga 4 1/4 % kamata čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez pred-hodnog odkaza, iznose do 400 K uz odkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz odkaz od 14 dana i tako i veće iznose ako se nije kod uloženja suglasno ustanovio veći ili manji rok za odkaz.

Zajmove (posude) daje samo zadružarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadružnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati po podne; u nedjelju i blagdanu osim jula i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Družtvena pisarna i blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno lijevo, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

Obračun

Konsumnog društva u Šijani-Pula.

Izkaz prometa 1904.

Primitak

	K. p.
1. Zadržani dlijelovi	289,30
2. Prodaja robe	215,33
3. Razno i to:	70,28
a) nispisno	4,64
b) knjižnice	14
c) prenos puškovine, bolesničkoj blagajni i glosa	71
d) poštarine	156,55
4. Ostatak gotovine 31. XII. 1903	
	28374,64

Izdatak

	K. p.
1. Povratne članarine	825
2. Odplata robe	24975,26
3. Kamati plaćeni	90
4. Dividenda članovima	923,13
5. Razni upravni izdatci i to:	89
a) Nalaza i poprava inventara	426
b) Stanarina	1231,74
c) plute i nagrade	7,15
d) osiguranje	19,25
e) slobodni pribor	206,97
f) pošta i drugi sitni troškovi	69,54
g) bolničkoj blagajni	12,62
6. Golova u blagajni 31. XII. 1904.	
	28374,64

Bilanca 1904.

Imetak (Aktiva)

	K. p.
1. Gotovina u blagajni 31. XII. 1904	12,62
2. Strobi u zalihi 31. XII. 1904, prema fakturama vrijednošću i troškovim smještenja	3171,11
3. Pokutovo nakon održitka od 10%	965,62
4. Džizici za roba dne 31. XII. 1904.	2653,44
5. Tekući račun (zadržani dlijelovi kod Gospodarske svrse i Istarske Posuđnjice).	120,--
	7126,68

Dug (Passiva)

	K. p.
1. Prema članovima zadržani dijelovi	1150,--
2. Prema trgovinama za robu	3483,06
3. Prema Istar. Posuđnjici lekturi za kapital	1000,--
4. Reservni fond	421,74
5. Za saldo aktive (čeliči dobilač)	1071,88
	7126,68

Račun gubitka i dobitka.

Dobitak

	K. p.
1. Odbitak na pokutovo 10%	97,84
2. Odbitak na književna i književna	72,92
3. Stanarina	425
4. Bolničkoj blagajni	69,64
5. Plute i nagrade	1231,74
6. Osiguranja proti ogaju	7,13
7. Soldo pagon	19,25
8. Poštarna i drugi sitni troškovi	206,97
9. Kamati plaćeni	90
10. Saldo za dž. dobitak	1071,88
	3292,27

	K. p.
1. Blatući dobitak od robe	9106,82
2. Pristupnine i književne boležnike	74,91
3. Prinos poslodajce boležnike	14
4. Prinos poštarnice	71
5. Kamati plaćeni za godinu 1903	36,33
	8292,27

Upravni odbor:

P U L A, dne 9. siječnja 1905.

F. Raner, v. r. Josip Ivančić, v. r. Ernest Jelušić, v. r.
Cernuel Karl, v. r. Monfreda Ivan, v. r.

Nadzorni odbor:

Pregledano i u redu pronađeno.

P U L A, dne 10. siječnja 1905.

Dr. M. Laginja, v. r. Dr. J. Zuccon, v. r. Anton Dajčić, v. r.

Pčelno - voštene svieće

po kilog. K 4-90, u svakoj težini i duljini, iz pravoga, garantiranog pčelnog voska.

Ukrasne svieće iz gori imenovanog voska, ukrašene u reljefu sa zlatom, vošćom, cvećem itd. kg. po K 8-10. Svičice za božićno ivre u 6 nojala. Isti ukrašeni s odjeljivim cvećem itd. kg. po K 8-10. Vrlo sive svieće i arte, I. aust. satav. Tamjan lagrima, majuslini 2-40. Stolice i tarte, I. talijanski satav 2-40. Granač 1-20. Većeno platinu za oljare, metar. Gersheimovi stenji (filiji) i stolice za vjetnu lnic. Isti tako uvedeni platinac (stolci) i u svakoj niskoj cijeni. Preporučam se prečasnom svetjenstvu, p. n. občinstvu cajponiznje.

J. KOPAČ, voštarnica u Gorici.

Visokom kr. zem. vladom proglašena likovitom vedom rudsicom

APATOVACKA KISELICA

naravna alkaličko-muriatitna-kalcija kiselica, vrlo bogata ugljicanom kiselinom

izvršno i poput kristala čisto stolno piće.

Glasoviti liječnički nukleariteti prepisuju ovo kiselico a najboljim uspihom kod srbi bolesti probavili organa i grkljaca na proti utjecaju i reumi, kod želudacnog, plenocnog, grločnog i svih drugih katara, proti hemoroidima (zlatnoj zimi), kod bolubreka, mijehura, kamence, ledene bolesti, zrnatih i neteklih jetara, žavarice i mnogih drugih bolesti. Prokušano izvršno i neadikljivo sredstvo kod spolnih i mnogih drugih ženskih bolesti.

Analizirane su prof. dr. E. Ludwig, c. kr. dvorski savjetnik i kr. prof. dr. S. Bosnjaković.

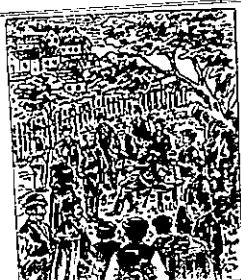
Nagradjena na mnogim velikim strukovnim izložbama sa 15 zlatnih medalja.

ZAGREB, IIlica broj 17.

Dohiva se u svim ljekarnama, travnjanim miredu, restauracijama i gostionicama.

POZOR!

BOLESTNOME ZDRAVLIJE!
SLABOME JAKOST!

PAKRAČKE KAPLJICE i SLAVONSKA BILJEVINA su danas ujobjubljeno dva punsko lijeka posto u dva lijeka sigurno djeluju sa najboljim uspihom, prokrede se put na sve strane svijeta.

PAKRAČKE KAPLJICE djeluju izvršno kod svih bolesti želudca, crjeva — ostavljanju grčeve i boji želudca, gone vjetrove i čiste krv — posprijajući probavu, tjeraju male i velike gliste, odstranjujući groznici i sve druge bolesti od iste dolazeće. Liječe sve bolesti jetri i sluzeni. Najbolje sredstvo proti bolesti maternice i mastora — s toga nesinja manjaki u jedinoj gradjanjskoj ni seljačkoj kući.

Eti svatko naruci adresu:

PETAR JURIŠIĆ ljekarnik
PAKRAČ Br. 207. (Slavonija.)

Cijena je slijedeća i to franko na svaku poštu su:
12 boćica (1 duzel) K 5- 36 (3 dječja) K 12-40
24 boćice (2) 860 48 (4) 16—
60 boćica (5 duzel) K 18—

Manje od 12 boćica se ne šalje.

SLAVONSKA BILJEVINA

rabi se upravo sjajnim najboljim uspihom proti najjačim kašici, prosobljici, travnjanim u grlu, teškom disanjem, astmi, probavama, kataru, oustravljujući guste sline, te dijabe izvrsno kod svih ma i najjačijih dijabe.

Cijena je slijedeća i to franko postavljena na svaku poštu:
2 originalne boće K 3-40 4 originalne boće K 5-80
6 originalnih boća K 8-20

Manje od 2 boćice se ne šalje.

Novac se šalje unaprijed ili pouzećem.

Molim da klic naruciči samo izravno od mene pod adresom
PETAR JURIŠIĆ ljekarnik
PAKRAČ (Slavonija).